

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (országgyűlési hírek; kinevezések; m. n. Akademia; budapesti hangszegyesület; különféle: pozsonyi, esztergomi és érseki hírek; debreczeni vásár, esztergomi gyilkosság, 's a' t. rimaszombati iskolai ünnepély; 's a' t.) Amerika. Portugália. Spanyolország (Mendizabal az egyház-javító választmány elnöke; cortesválasztmányi határozat a szabadtékek ügyében; Maroto nyilatkozata; Guevara az alkotmányosak hatalmában; 's a' t.) Anglia (vélemény a' keleti ügyek újabb alakulatról; protestans népgyűlés Manchesterben; vélemény a' spanyol viszonyokról; 's a' t.) Franciaország (egy adatok d. Carlos mostani életmódjáról; a' baloldali ellenzés két pártra oszlik; a' keleti hajóhad jelen állása; 's a' t.) Török- és Svédország.

Magyarország és Erdély.

ORSZÁGGYŰLÉSI HIREK. Pozsony, oct. 10. A' m. Fő-Rendek mai országos ülésében felolvasták a' válsz a' jelen országgyűlési költségeknek szabad ajánlásként a' nemesi Rend általi viselése tárgyában. A' m. Fő-RRrek eziránti észrevételeiket egyedül a' költségek kivetése 's beszéde módjára szorítva következőben terjesztik elő: Tapasztaltván ugyanis a' közelebbi múlt országgyűlés alatt, e' tárgyban alkotott tezik jóteknő hatása mellett is, gyakran a' költségek kivetésében többféle aránytalanság 's különösen azokra, kiknek birtokaik több megyében helyeztetnek, szembevető különbséggel 's terheléssel mutatkozott események, ezek elhárítása tekintetéből az efféle országos ajánlatok és segedelmek példái után gyakorlott törvényhozói hatóságra tartozónak vélik a' m. Fő-RRrek, hogy a' kivetésre szolgáló általános elvek és közönséges szabályok az egyes eseteknek ezekre kivetési kules gyanánti alkalmazhatása végett, jelen országgyűlésen országos választmány által dolgoztatassanak ki 's állapíttassanak meg; azok is, kik a' kivetés alá tartozandók, határozottan kijelöltetvén, a' szükséges arány, minden önkény kizárása mellett, szorosan tartassék meg. Egyébiránt tekintvén a' beszéde módját: az eziránt javaslatba hozott szóbeli per utját, miután ez — az erről szóló 1832 6: 26. t. cikk alkotásának okát és szellemét kifejező szavai szerint a' kisebb érdekű 's 60 forintig terjedő keresetekre nézve, a' perlekedők terhelésének 's gyakran a' per tárgyat felülhaladó költségek megszüntetése tekintetéből keletkezett, — a' m. Fő-RRrek efféle országos és az egész nemesi Rend által viselendő ajánlatokra 's ezekhez képest gyakran több ezerig terjedő summák behajtására alkalmazhatónak nem tartják, 's az efféle tartozások megvételére az 1832 6: 44. cikkben kifejezett 1807: 2. t. cikk. 17. §-ának rendelkezését továbbá is megtartani kívánják. Ezután e' legyész ülés tartatott, melyben a' sérelmek és kívánatok összeszedésére kirendelt országos küldöttség jelentése olvastaték fel, minek végeztével a' főrendi ülés eloszlott, a' KK és RR pedig ugyane' napi országos ülésekben folytatták 's be is fejezték az urber feletti tanácskozást, az illető kerületi munkálat némelly pontjait bővebb tárgyalatás végett ismét a' kerületi ülésekbe utasítván.

Magyar tudós társaság. A' fens. főhg-nádor-pártfogó k. jóváhagyásával az elnök rendelkezéséből jelentetik a' magyar tudós társaság minden rendbeli tagjainak, hogy az academia Xd. nagy gyűlése f. é. november 16-án nyitották meg, minél fogva a' megjelenés napja 15d.; az igazgató tanács gyűlése pedig azon hónap 18d., 's így ennek tagjaira nézve a' megjelenés napja nov. 17ike. — Pesten, oct. 14. 1839. Dr. Schedel Ferencz, titoknok.

Magyar tudós társaság. I. — Drnóvszky Ferencz, pogrányi plébános Nyitra vármegyében, a' m. t. társaság pénzalapja neveléséhez tiz arannyal járult. II. Helmezy Mihály ügyv. 's tablabíró, a' Berzsenyi Dániel versei első kiadásából tiszta haszonként fenmaradt summát sajátjából 500 ft-értől egészítvén ki, alapítványul a' társaság könyvkiadási pénztárába tette le azon megjegyzéssel, hogy a' kamat hatodának a' tőkéhez csatolattatása után az öt hatod évenként a' társaság könyvkiadó pénztárába fizetessék. Pesten, oct. 15. 1839. Dr. Schedel Ferencz, titoknok.

A' postbudai hangszegyesületnek folyó IVdik évi 150 mücladása jövő vasárnap (oct. 20-án) délutáni 4 órakor lesz Pesten a' városi reductoromban. Az előadandó hangmüveket a' nagy hirdetésny közlendi. A' t. ez. egyesületi tagok oct. 18. 's 19én vehetik által (de csak biztosító-lapjaik előmutatása mellett) belépti jegyeiket Pesten egyesületi pénztárnok Klausz E. L. urnál (városi színház épületében levő tükörtárbán), vagy Budán Miletz I. ur szövetkereskedésében (a' „levélhez“) előadás napján pedig kizárólag az egyesületi írószobában (Pest, n. hiduteza, Parkfrieder-ház, 150 em. hátul az udvarra). Ugyanazok fogadják-el az évi részvényeket is: 3 ft. (egy) vagy 6 ezüst ft. (három belépti jegyért valamennyi előadásra), valamint is a' még ezen kívül ujan belépő tagok által alap-pénzült fizetendő 2 pgtó ftot.

KÜLÖNFÉLE. Oct. 9. von bucsút Pozsonyutal növendékeivel együtt az intézet gyarapításán oly igen iparkodó Dolezsalek igazgató, több oldalról biztosítást vive magával az iránt, hogy fardalmi, melyeket nemesak növendékei kiképezése körül, hanem a' vaknevelő-intézet országossá emeltetése 's így még számtalan szerencsétlen sorsának enyhítettése ügyében az ország Rendinél tön, megtermendik érdemlett gyümölcseiket. Azon külön alapítványra, melyet az érdemteljes igazgató növendékeinek az ország színe előtt adott vizsgálata emlékeül aláírás utján létesíteni, egyszersmind pedig e' jóteknő intézetek első alapítójának, az emberszerető Hauynak, nevével emeltetvén indítványozott, oly hozzájárulással, hogy Hauynak mellszobra is készíttessék el 's ez az intézet nagy hálótermébe az alapítványban részesülendő növendék ágya fölébe helyeztessék, — már több van aláírva 3 ezer p. forintnál. E' szerint hazánk lesz első, legalább tudunkra, hol ama' nemeskeblű férj emléke közösen méltányoltatik. A' tisztelt igazgató mintegy bucsú-tiszteletül 's hálaérzete nyilvánításul azon vendégszerető nyájas fogadtatásért, melyben mindenütt részesítették, Sán este, az ottani pompás casino egyik osztyáiban társalgási szeszettel kedveskedék a' hangszegyesület által az országos Karok és Rendekhez benyújtott folyamodás sikeréről annak idejében tudósítást fogunk adni. — Ugyan 9ikén a' pozsonyi katonaság fel vala állítva a' sétatér előtt, 's nyolczadfél órakor Oroszvár felé indult, tisztelkedendő ott néhai vázsonykői gr. Zichy-Ferraris Ferencz sz. István rendjebeli vitéz, es. kamarás, val. belső tit. tan., altábornagy, a' k. magy. na testőrsereg főhadnagya 's györmegyei főispán temetésénél, ki f. h. 6án hat béli súly. s betegsége után, élete 63dik, 's házassága 41dik évében, jobb vi-

lagra szenderült. A' boldogult tetemei reggeli 10 órakor takarították el Oroszvárrott rangjához illeleg a' családi sírboltba. — De a' halál egy második áldozatot is von magához, főbb rendű hölgyeink fénykoszorujából szakasztván ki egy hájvirágot a' női élet legviribb korszakában, t. i. gr. Wolkenstein Alexandrinát, gr. Almásy Mórész es. aranykulosos és m. kir. helytartós. tan. hitvesét, élete 27ik 's boldog házasságuk 6ik évében, kilencz napi betegeskedés után agyguatában. Maradványi Gyöngyösön az Almásy nemzetség sírboltjában fognak eltakarítottani. — Ersekújvár, sept. 30. Rög ohajtott örömnepokat éldelt E.-Ujvár város, midőn tegnapelőtt délelti 5 órakor számos lakosság sereglete lobogó zászlókkal ékeskedő ünnepélyes sorai 's élénken riadó összes éljen harsogásai, a' kalváriahalmon kitűzött mozsarak' durrogásai 's harangzugások közt földes urát, országunk hg-primását, először keblébe fogadni szerencsés lön. Lakábaszállván ő hgsége, nyájas leereszkedéssel fogadta a' hódoló üdvözlétre megjelent helybeli testületeket. Este a' belváros kivilágítatván, többrendű diszalkaton föllirások, mint hű érzelmeink őszinte tolmácsi, valának olvashatók. Őzönle a' hgi földesúr kocsija körül az örömitas alattvalóság, éljen-t harsogva, midőn e' kivilágítások szemléletére körüljárdalt; mialatt, 's még majd 11 óraig, a' helybeli zenészek a' piac közepén kiálltva, egészíték az örömkéjelmet. Tegnap ő hgsége nagyobb részint övéi körében ebédelt. Ma reggel azonban, jószági megtekintése közben, Esztergom felé tavozott el, az összesereglett nép ismételt éljenkiáltásai közt. Sok szegény és ügyefogyott örömkönyösen áldják ő hgsége nyomdokit, kik közt azonkívül, hogy minden lépten a' látott szükséghez arányzott pénzmennyiséget önkezével kiosztott, még részint a' házi szegényeknek, részint pedig a' helybeli kórház alapítókéje gyarapítására az uradalmi pénztárból, különkülön több száz forintot rendelni kegyeskedék, a' helybeli lelkesz által kiosztandókat. Megtekintvén az uradalmi rabdolgoztató-intézetet, az ebbeli eltévelyedettek jobbúlásra ösztönző aynai intéseket ada. Ugyanitt sept. 15kén Rudnyánszky Miklós fő sz. bíró már többször tanúsított jóteknő czélokra törekvései által eszközölve díszes táncvizigalom adatot, melynek a' költségek leovátásán túl maradt jövedelme a' nyitra megyei dologház javára fordított. Tompa (Hontvgyében), oct. 5. Hont és Liptó megyék Karai és Rendei, Majthényi Antal liprói főispánna lett kinevezetéséből érzett örömkéje nyilvánítandók, jeles és nagy számú küldöttséggel járulának mult sept. 24én és 26án Tompán (Hontban) az új főispánhoz. Az igaz szív sugalta örömnepet szokott lakomák követék szokott hódoló áldomásokkal. Az egészet ritka köz vidámság, folytonos meglepülés jelensége 's viradtig tartott táncvizigalom, melynél Hontlegkecsesh hölgyei ékeskedének, fűszerz. Mostani időnkét, de különösen a' tisztelt megyék szellemét tekintve, e' tisztelkedések esalhatatlan bizonyoságot tesznek, miszerint közjórati tiszta törekvés, a' polgári állásbani állhatatos következetesség 's igaz érdem köz méltánlásra találnak. — Lipessi és stuttgartilapokezt írják Galicziából: „Évek óta esendes háboru uralkodik e' határszelen az orosz és ausztriai kormány között, mert Bécsben nem kis nehezetteléssel vevék észre, mikép ügyeknek a' görög egyház egy része és a' kath. egyház közötti egyesület felbontatását az ausztriai birodalom göröghitű alattvalóira is kiterjeszteni. Bécsben ezt annál kevesbbé nézheték egykedvűleg, mivel tudva van, hogy e' törekvés nem csupán vallási alapokon nyugszik. Három század előtt a' lengyelek Oroszország ellen indították-meg az egyesülést, 's épen nincs renden kívül, hogy Oroszország most ez egyesület megszüntetését politikai befolyásának terjesztésére akarná eszközül használni. E' mellett szükség meggondolni azt is, hogy négy millió nem-egyesült görögvallásu magy. orsz. 's ausztriai alattvaló a' czárt, mint egyháza fejt, már is egyházi imádságiba foglalja. Lengyelország a' nem-egyesült köz tudomás szerint, onnan vette eredetét, hogy Oroszország a' nem-egyesült görögök védelmezésének ürügye alatt, avatkozott a' lengyel ügyekbe. Ausztria részről nem hiányoztak ellentörekvések, melyeknek a' magyarországi göröghitű községeknek mindaddig nem leend sükerök, míg e' községek Oroszország látja-el egyházi könyvekkel. A' romai egyházzali egyesüléstől azonban Galiczia népének orosz nyelvű része sem engedé magát, sem nyelvrokonság sem az egyházi viszonyok közelsége által eltántorítottani. De itt is fekszik föndítendő az ujo-lag növekedett oroszelleni érzelmeink. Így a' katolicismus ellenkezésbe jut a' görög egyház terjedését Lengyelországban sürgető orosz rendszerrel, 's Ausztriában könnyíti az egyesülés gyarapodását. (Allg. Zeit.) A' sept. 18iki Jour d. Débats szerint: „A' honi czukorkészítők veszélyen kívül vannak. A' czéklarépa gyözelmesen emelendi-föl magát és pedig gyözelmesebben, mint valaha. Éjszaki Franciaország lakosi nem fognak többé czukrot készíteni; mert fölföldözék, hogy a' czéklarépa leve, ha azt szesz forradásba hozzák, olly bori ad, mely a' legjobb délszaki borokat felülhaladja minőségben. E' szerint a' czéklarépa a' szőlőtőkét pótlandaná ki. Azon országos pártfogásnak, melyet Pozsonyban a' pesti vaknevelő-intézet 12 növendéke oly érdemlőleg kapott, koszoruját tevél fel m. Szerenesty István k. személylők az említett növendékeket elhúztak előtt megvendégelvén, 's maga 100 p. forinttal, a' többi jelenvolt vendég pedig, illy magas példára, mintegy 400 pengő forinttal járult ez emberiség szeretetét annyira igénylő intézethez. (Ism.) — Sziszek zágrábmegyei m városban legf. szabadtéknál fogva ezentul minden esütörtökön héti 's ezenkül évenként 8 nagy vásár fog tartatni. — Zág rábban aláírás utján „Városi éjszaki séta“ czim alatt pompás sétányt készítenek, mire több más nagy városnak is szüksége volna! — Milos hg a' fejedelmi díszszereket külön nagyuri parancs nélkül vonakodik átadni az ezek miatt hozzá érkezett szerb pénzügyministernek. — Az angol consul, Hodges ezredes, nöstül elhagyá Belgrádot 's visszautazik Angliába. — Az oct. 7ikén végre hajlott debreczeni vásár kézműyári cikkekre nézve igen sok kívánandót hagyta teljesülés nélkül; termékekben mindazáltal valamennyire kedvezőbb volt a' süker. Mézből néhány ezer mázsa volt a' vásáron, melynek nagyobb részét a' rozsniai mézesbábosok vásárlák össze, mázsánként 18—20 p. frjával, mi a' tavalyi 12—12½ frintnyi árhoz képest olly magos, hogy a' természetök tökéletesen elégtelnek érezhetik magokat. A' hamuszir igen jutalmas áron kelt, mit alkalmasint azon körülménynek köszönhetnek a' vevők, miszerint rendkívüli mennyiségek voltak fölhalmozva ez árucikkből. Nyári gyapju kevés volt 's mázsája 44—48 pgtó forinton kelt. Az idei dohánytermés igen kielégítő. Pályinka kevés volt a' vásáron 's igen jó áron mind elkelt. A' fuvarbér Debreczentől Pestig tengylen 40 kr. — 1 for. pgt. volt minden mázsától. — Az ung vári oct. 5ki vásáron köv. áron kelték hazai termékink: ökörbőr párja: 40—42 fr; tehén: 28—30 fr; gyapjas juhbőr: 6—8½ fr; sárgaviasz mánsája: 180—190 fr; olvasztatlan fagygyúc: 32—34 fr; muskatal dohány: 22—2; fr; 20 fokú szilvapályinka itezéje: 20—21 kr; szintannyi borszesz: 28—36 kr; pályinká: 16—

16 $\frac{1}{2}$ kr. váltóban. — Zágrábi levelek az ottani bortermést minőségre nézve az 1834-ekhez hasonlítják, de azon különbséggel, hogy zamata valamennyire szelidebb. Az idő, valamint hazánk majd minden részeiben, ugy ott is igen kedvező volt az egész szüret alatt. — Esztergombul october 21-ikéről következő szomorú esemény közölték: „Ma reggel bizony gyilkosság hallására ébredünk föl, melyet Paekli János primási építészen követek el tulajdon házában. Reggel ugyanis hálószobájában, mely hátul a kertre nyílik, 's hol egyedül szokott hánni, felöltözve (mert elutazandó vala) lélektelenül vérben uszva lelék. Fejét balával lyuggatá meg a gyilkos, ujai közül egy el volt törve, nadrága több helyen összeszagattva, 's mellette egy ümögűj, melyet gyilkosáról, mivel e szerint sokáig kellett küzdenie, letépett. Iróasztalából pénz, órák 's gyűrűk el voltak orozva; öltönye egyik zsebében mindazáltal tetemes pénzmennyiséget találtak, melyet az utra szándékozik magával vinni. Irományinak nagyobb része elszórtan hevert a földön. A gyilkos nem a kertre nyíló ablakon tört be, mert ezt tökéletesen minden sérelem nélkül találták, 's a kapuk is elől hátul erősen zárva voltak. Egy szomszédházban éjjel után heves koczódást hallottak szobájából, 's a másik szomszéd házában ugyanakkor hosszasan ugatót a kutya. A meggyilkoltnak cselédei erősen állítják, hogy semmit nem hallottak. A reggel oda hivatott főorvos még melegek találá a testét. Még ma foltozozolják azt. Irományit hivatalosan lepöcsélték. A cselédség ideiglen fogva van. A meggyilkoltatott 45-ik évét alig haladá meg. Nejével szerencsétlen házasságban élt 's három gyermeket hagyott. Született Kismartonban (Eisenstadt 's nem Vasvárott, Eisenburg.) Gyilkosa az Esztergomban szállászó tábornok inasa volt, kit Ó-Budán elfogtak. Ez midőn valahol lakomán szolgált, ott gyakran asztalnemük tűntek el, a nélkül hogy azok hovalettét meg tudták fejteni. Minden gyanú-elhárítás végett a tett előtt Esztergombul elutazott egy ismerős katona társa kíséretében Vörösvárig, hol szinteg etől elbucuszván, innen éjjel Esztergomba visszatért 's e gyilkosságot elkövette. Octob. 12-ken a meggyilkoltnak hitese is a megyeházi börtönbe vitetett, minthogy a Budán foglyoskodó katona gyilkosságáról vallomást tevén, erre magát bérletnek (híhetőség a meggyilkoltnak neje által) nyilatkoztatta.

Rimaszombat sept. 29-én. Ma tartá a rimaszombati r. kath. község ö cs. k. fölségének legkegyelmeseb urunknak bőkezű ajánlata, magányosak önkéntes adakozásai 's tiszt. kanonok alperes és helybeli lelkész Zabka Márton ur fáradhatlan szorgalma által tökéletesen elkészült iskolaépületének fölszentelési, — valamint septemvir 's e megye főkörmányzójátul, Almássy József ö nmságától az iskolai intézetnek ajándékozott ö cs. k. felsége arany rámba foglalt díszes mellképének — gyamolítása örök hála-jelül — felfüggesztetési örömmünnepét. A szokott isteni szolgálat után harangzúgás 's tarack-durrogás mellett, az egész menet, említett lelkészünk vezérlete alatt, számos egyházi személy kíséretében, a fölszentöltendő iskolaépületbe járult, mely szokott szertartással felavatván a tiszt. lelkész urnak arrul tartott lelkes beszéde végeztével, hogy csak a vallás tisztelgetvel párosult oktatás szülheti a jó polgárt 's hazafit, az egész gyülekezet szintazon renddel visszatért a szentegyházba ezen, erkölcsi tekintetben nagy, vállalat szerencsés bevégezteért, a mindenhatót hálaénekkel dicsérendő. Délben az iskolateremben a helybeli előljáróság és számos vidéki 's helybeli vendég, mintegy 150, pompásan megvendégeltetett, míg áldomáspharak üritgetése mellett föls. urunkért, országló-házaért, 's több fő tekintetű személy hosszas életükért. Estve a számosan összegyűlt városi szép nem is sietett az intézet szerencsés bevégeztén támadt örömet vig lejtőkben kimutatni.

Pozsonyban következő renddel ment véghez a pesti vakok hangversenye: 1) (Sokak kívánatára) Előzene, „Oberon“ című daljáték-ból; szerz. Weber Mar. Kar.; a hangszegyesületi tagoktól, dicséretes összevágó pontossággal. 2) Notturmo, lábantus hárfára és zongorára; szerz. Basa; előadva Laczy Sára és Potreba János növendékek által; csudálandó ügyességgel, kivált az első részről. 3) Versenyzet, hegedűre; szerz. Maurer; hangszkarkisérlettel játszá Turanich Antal növendék, olly szabatosággal, hogy e növendékből remeklőt jósolhatunk. 4) Honvágy, dal, zongorakísérettel, Spechtől; előadva Laczy Sára és Nerity Mátyás által, tetszést érdemelve. 5) Versenyzetke, fuvalyára, szerz. Cramer; hangszkarkisérlettel Hesz Lőrincz növendék, különösen tiszta hangfuvása által kitünőleg. 6) „A“ havasi kürt, dal, zongorakísérettel, Prochtól; Laczy Sára és Potreba János növendékek által meglepő élénkséggel 's értelemolvadozással. 7) Változato k, hegedűre, szerz. Beriot, hangszkarkisérlettel játszá Turanich Antal, kivált a nehezebb fogásokban művészkedőleg. 8) Végzene, „Titus“ című daljáték 5-dik felvonásból; szerz. Mozart; a növendékek 's hangszegyesületi tagok által előadva, kik szíves készségükért méltán közhálát érdemlenek. — A növendékek játszá 's éneke érdemlett éljenek 's csapokkal jutalmaztaték. H-k. —

A m e r i k a

(Peru háborút üzen Boliviának. Elegy.) Jul. 17-diki panamai hírek szerint a chiliek akkor még Peruban voltak ugyan, de távoztukat minden pillanatban várak. Gamarra, Peru új elnöke, háborút üzent Boliviának. — Galvestontól jul. 23-ikáról írják, mikép a Mexico és Texas közti viszonyok rövid idő mulva lényeges változason menendnek keresztül. Tamaulipas, Coahuilla, és Nuevo Leon függetlenekké nyilatkoztak Mexicotul. Azt is mondják még ezenkül, hogy e célból már ügyviselők indultak Texasba, e republica együttmunkálása kieszközlésére. Ez ügyviselőket az elégtelent tartományok egyikének elnöke vezérli. — A mexicói első törvényszék jul. 13-ikán d. Juan Yanez ezredest czinkosival együtt halálra ítélte. Huzamos idő óta több rablást 's gyilkolást követtek azok el, 's a schweizi consul is áldozatjok lett. Yanez, meghallván halalos ítéletét borotvával metszé el torkát; holttestét mindazáltal mégis vérpadra hurozólák, 's aztán késelem nélkül követék őt más világá czimboráji. E szigor sokat teend a nyilvános bátorság-visszaállításra. Egyébiránt, mióta a franciaországi szerződés következtében a kormány kárpótlást tartozik adni minden vagyonában erőszakosan károsított idegennek, azóta nincsenek az idegenek annyi sérelemnek kitétetve. Jul. 22 — 25-ikén ment véghez a szerződés szerinti pénzfizetés a mexicói kormány részről a francia consuluak Veracruzban. Le Voltigeur hadihajó azonnal megin-

dult e pénzzel Franciaország felé. Urrea tábornok, a szövetségési párt vezére, ki korábban szinte részese volt a közböcsánatnak, parancsot kapott tova vitorlázásra 's hat év eltelés előtt filos Veracruzba visszatérnie. Főtisztjei közül is többen kisebb vagy nagyobb időre szánfűzettek Mexicotul. D. Antonio Gaona tábornokot, ki Ulloaban parancsnokla, midőn azt Baudin hajóvezér ostromlá, jul. 13-ikán minden vád alul fölmenté a haditörvényszék, a kormány pedig visszaállítá előbbi rangjába. — Rio-Janeiroban híre jár, miszerint a brazilai császár idősb nejje Januária hgnő, Joinville hghhez menend nőül, a franciaországi barátság megerősítése végett. Januária hgnő 18 éves, Joinville hgh pedig 21. A fiatal hgh már látta állítólagos jegyesét, midőn legközelebb tengeri utazásaközben Rio Janeirot is érinté. —

P o r t u g á l l a.

Lissabon, september 16-dikán: A két fölségnek falura utazása mindenféle nyilatkozásokra szolgált alkalmul a pártoknál, mit társulatokban nyíltan is kimondának. Beszélnek, miszerint a septembristák társulatjában arról volt a szó, hogy a fölségek távollétét zendülésre fordíták, a királynétól vegyék el a trónt 's a koronaörököt, mint V. Pedrót, kiáltják ki, és kormányzóságot nevezzenek ki. Tudni kell azonban, miszerint a septembristák, kik olly sokat ígértek, népszerűségök nagyobb részit elveszték, mert uralkodásuk alatt a statuskormányzat zavartabb lett, a pénzügy szüntelen rosszabbult, az adó pedig folyvást nagyobbabb hatalom ugyan kezökben; de ha valóban annyira elfeledkeztek, 's a fentebbi tervet végrehajtani szándékoznak, akkor könnyen végők lehet, mert mint mondják, az ellenpárt is titkos rendszabályokrol gondoskodik 's azon merényt ürügyül használndja, a septembristák uralkodása végképi megdöntésére. Amyi bizonyos, hogy ezek a csapatok nagyobb részire már nem számolhatnak, 's a nemzetörség szelleme is, mióta a lázangó zászlóaljokat szétoszták 's lefegyverezék, igen meghült. — A jelen ministerség iránti elégtelenség nemcsak az ellenpártiakra, mint cartisták, chamorrok, ordeirok, miguelisták, hanem a septembristákra is, kikből alakult a ministerség, 's az udvari pártra kiterjed. A septembrista pártot saját nyilvános lapjai vadolják leginkább munkatlanságról; a királyné e pártot, mely mindent oda intéz, hogy a fölség hatalmát gyöngítse, soha nem kedvele 's nem is fogja kedvelni. — A napokban jelent meg azon törvény, mely szerint az országban 100 elemi iskola állítatik fel; a fenállók pedig mindayajan tanítókkal fognak elláttatni. Ez igen szép, a törvényhozóság és kormány jó szándékát tünteti elő, mert a népművelést kívánja eszközölni, mire ugy is nagy a szükség, mert 100 férfi közül alig tud egy olvasni 's írni; de e jó szándékkal csak homokot szórnak a nép szemébe, mert más nem akar iskolamester lenni, ki erre legkevésbé alkalmas, mert Portugáliában azon kis fizetéssel is, mely közép számítás szerint 120 tallér, már több év óta adósak, 's az új törvényben sincs azon eszköz kijelelve, miből fizetendik a 100 új iskolamestert. Hogy tanítókat kapjanak, az első vargát vagy szabót kell azzá tenni, kik magok is alig tudnak írni 's olvasni, és mesterségökből tengődnek. — A lissaboni főkörmányzó polgárok jölléte iránti gondoskodását még szemek fentartására is kiterjeszté, miket egyébiránt olly örömet tesznek vakokká; parancs következtében ugyanis kívülről senkinek sem szabad házat fehérre meszelni, mert a nap viaszugárzása fehér falakrol a szemre igen káros hatásu. A hatóság kitüzi azon színeket, mikkel házaikat bemeszelhetik a polgárok, már sárga, zöld, veres színekkel tevének próbákat. A kalmárbolt és koresmák előtt kiálló czimereket mind le kellett volna szedni, illy czimerek ezután csak falba fognak csináltatni; e parancsot azonban nem hajthaták végre, mert sokan drága czimereket csináltának 's most nem akartak örömet lemondani róluk; a hatóságnak engednie kelle 's komoly következmény kikerülése végett, viszszavoná e parancsát. —

S p a n y o l o r s z á g.

(Mendizabal az egyházjavító választmány elnöke.) Egy parisi levelező ezt írja a spanyol viszonyokrol: „Diadalt ünneplenek mindenütt 's bevezetnek mondják a spanyol polgárháborút; de nagyon csalatkoznak, mert a zendület folyvást előre halad 's még nem is állapodék meg. Legnagyobb gyalázatul most Mendizabalt — Mendizabalt — tehát zsidót! elnökeül nevezék ki azon választmánynak, mely a keresztyén, 's mi több, a kathol. egyház és személyesítőji javítására van megbízva; — egyházjavításra azok által, kik az egyházrablást törvényszerűsíték, a szerzeteseket zárdáikban meggyilkolák 's a lelkészeket oltár előtt konzoltaták föl; — egyházjavításra egy semmirekellő elnöklése alatt, ki egyéb szakmányival nem elégvűlven meg, a bold. szűz szent képté is megfosztá oltár előtt gyémánttól, hogy kéjhölgye nyakába fűgeszthesse azokat, ki legnagyobb szemtelenséggel pompázott vele Madridban. Illy tett dolgok bármely czifra okoskodásoknál is sokkal nyomosbak. Valószínű illy körülmények közt a spanyol polgárháboru megszünte, vagy lehetségesnek mondhatni e azt? ez semmi magyarázatot nem kíván. Am tobzódjék az istenről megfeledkezett nagyvárosi lakosság örömeiben, szavazzon egyhangulag egyházmegdöntést; de a néptömegben olly erősek még a vallás gyökerei, hogy erőszak nélkül teljességgel ki nem irthatni azokat.“ —

(Cortesválasztmányi határozat a szabadítékok ügyében. Maroto nyilatkozata.) Madrid, sept. 26-ikán: „A szabadítékok vizsgálatára megbízott cortesválasztmány 14 napi vitakozás után sem tudta megegyező határozathoz jutni. E szerint végre két véleményt nyujta be a cortesnek, mellyek egyikét 4, másikát pedig 3 választmányi tag írta alá. A többségi (Arguelles, Zumalacarregui, Diaz Gil és Ferro Montaos) vélemény így hangzik: 1) A Vergarában aug. 31-ikén de la Victoria hgh és Maroto közt kötött szerződés helybenhagyatik. b) A baszk tartományok és Navarra szabadítéki, mennyiben azok hatósági és pénzügyi kormányzatra vonatkoznak, megerősítetnek, egyébiránt azon alkotmányos kormányrendszer fog gyakoroltatni, mely fővárosokban a szerződéskötés pillanatában uralko-

dott. 3) A kormány e nevezett tartományok hatóságának kihallgatása után minielelőbb törvényjavaslatot terjesztend a cortes elibe, mely szabadítéki-
kat végkép 's maradandólag összhangzásba hozza a királyság alkotmányos
rendszerével. 4) Addig a kormány a főnebbi alapezidők szerint ideiglen
elöntendi a netalan előfordulható nehézségeket, 's a cortes előtt minél-
előbb számolni fog tetteiről. A kisebbség (Quinto, Murga és Arteta) kö-
vetkező indítványt tön: „1) A baszk tartományok és Navarra szabadíté-
kai annyiban erősítettnek meg, mennyiben nem ellenkeznek azon politi-
kai jogokkal, melyek lakosikat a többi spanyolekkel egyenlőn illetik az
1837iki alkotmány szerint. 2) A kormány, mihelyt a körülmények engedni
fogják, 's a baszk tartományok és Navarra kihallgatása után, cortes eli-
be terjesztendi a mulhatlanul módosítandó szabadítékokat, mikép azt a
tartományok általános érdeke, az egész birodalom igényei ellenében, kíván-
ja, az alatt pedig határozatot hozand ideiglen minden kétes esetben, 's a
cortes előtt számolni fog tetteiről. Főnálló rendszabályoknál fogva ez
utóbbi indítvány kerülend először vitatás alá, 's mivel ez majd egészen
a ministerek által előterjesztetthez hasonlít, tehát a kormány iparkodni
fog, hogy azt a többség elfogadja. Egyébiránt lényeges különbséget nem
igen találhatni e két terv közt, mert mindegyik csak bizonyos korlátok
közt kívánja megerősíteni a szabadítékokat, 's mind kettő azon elvet
állítja föl, hogy mind azt ki kell zárni a szabadítékok sorozatából, mit
az alkotmánnyal össze nem egyeztetetni. A többségi vélemény még ha-
tározottabban fejezi ki e korlátozást, midőn csupán a hatósági és azzal
kapcsolatban álló pénzügyi rendszert kívánja mostani helyzetében megha-
gyatni. A kisebbségi terv ellenben megparanyozza a labdacset, reményt
nyújtván az érdekllett tartományoknak, hogy néhány előjogaik vesztesé-
geért kárpótlást nyerendnek azon jótétek által, melyek az 1837diki al-
kotmány üdvforrásiból rájuk fognak özőnlenni. A szabadítékok főnállását
tehát a vergarai szerződés kedviért elv gyanánt megismerik, mert ezt
daczosan követeli a nép, mely erősen állítja, hogy e szabadítékokért
harcolt, noha köztudomásu, miszerint vezérek lábakkal taposák és vér-
özönnel mosák le azokat. Általában arra nézve is mind a két vélemény
megegyezik egymással, hogy a kormány minielelőbb új törvényjavaslat
gyanánt cortes elibe terjessze a szabadítékok szükséges módosítását. E'
szerint több évig el van látva a kormány és cortes egymással gyanakodó
háborgásra, amny tárgygyal, hogy nem olly könnyen fogyhatnak ki belőle.
Alig képzelhetni ennél fogva, hogy ugyan mikép szülhetne a vergarai szer-
ződés őszinte kibékülést az éjszaki tartományok és többi Spanyolország la-
kosi közt. — Espana gr. az általa elkövetett rablások 's véres kivégzé-
sek daczára is folyvást legbiztosb kilátást nyujt a vergarai szerződéshez
pártolásra; az ellenállást pedig minden esetre nem szándéka tovább foly-
tatni, mert már komoly készüléteket tesz Franciaországba szabadulha-
tásra, ha alkudozásai süker nélkül találnának maradni. — Maroto terje-
delmes nyilatkozványt bocsáta közre, melyben bebizonyítja, hogy 50
főbb haditízt kívánta tőle a békeszerződést, 's hogy ő semmi pénzt nem
fogadott el jutalmul, hanem csupán a katonaság zsoldjáról gondoskodék.
(Guevara az alkotmányosak hatalmában. Elegy.) Guevara erősség,
Alava tartományban, sept. utolsó napjaiban, alkotmányos katonaságot fo-
gada el őrségül 's e szerint a négy baszk tartományban már most egyet-
len pont sínes a carlosiak kezei közt, és Irun, Vitoria, Bilbao 's Madrid
közt félbenszakasztás nélkül történik a közlekedés. Az Aragoniába nyo-
mulandó seregek Tudelában gyűlnek össze, hova 24iken már megérkezék
az első zászlóalj. Espartero Estellában tett látogatása után Logronoba uta-
zék családjá megtekintésire. Valenciái levelek szerint Forcadell 's más zen-
dületi vezérek Valenciában és Aragoniában már hajlani látszanak alkudo-
zásra 's hihetőleg rövid idő mulva el fognak válni Cabreratól, kitegészen
magára hagyatva lelendnek a királyné serei. Cabrera egyébiránt Es-
pana gr. példáját követve, magas juntát alakíta, Valencia, Aragonia és
Murcia kormányzatára d. Carlos fogsága alatt. E' junta tagjai: az orihue-
lai püspök, Terratechy b., Semitier gr., még más 11 ülnökkel. Az elnök-
séget természetesen magára ruházta Cabrera. — Rumigny francia követ
sept. 27iken reggel családostul Madridba érkezék. — Espartero oct. 2iken
Saragossában szándékozik lenni, honnan 33 zászlóaljjal 's 18 lovas dan-
dárrel azonnal meginduland Cab era ellen. Navarra tökéletesen esőndes;
mindenki állandó békét ohajt. — Oct. 10iken 9 éves leend Izabella ki-
rályné 's a kormányzó királyné azon nap szándékozik politikai közboesá-
natot hirdetni. —

A n g l i a .

(Kedvező hírek a keletindiai hadszállítványról.) Lombay, jun. 20ikán:
„Fegyverink győzelmes sükert aratnak Kabulisztában. Suda diadallal
nyomult Kandahárba, hol legnagyobb lelkesüléssel fogadá őt a nép. Ez
utóbbi körülményt annál nagyobb érdekűnek tekintik indiai politikai fér-
fiaink, mivel sokan hívek, hogy Suda pártolását igen fonakul válasz-
tók, minthogy e fejdelmet népszerűtlennek tartá a közvélemény, míg a'
szirdások, kiket leküzdeni sietünk, egész szeretetét bírák a népnek Af-
ghanisztában. A kandahari uralkodó elütését örömmel türe a nép, 's
nem sokára ki fog majd világlani: hasonló érzelmet fog e tanusítani a ka-
buli uralkodó, Doszt Mohammed kiüzetésekor. A kandahari fejdelem
Ghiriszkebe vonult, 's általános vélemény szerint Perzsiába szándékozik
menekedni. Sokan már végzetnek tekintik az egész vizsalyt Afghani-
ztában, sőt mint mondják, a hadsereg tetemesb része már visszaindu-
lásra kapott parancsot; mi azonban nincs rendén, mert Doszt Mohammed
még nem nyilatkozta magát meggyőzöttnek, noha egyébiránt ellenállása
kétségkül süker nélkül maradand, mert sereink állása olly kedvező,
hogy hátulról is megrohanhatják őt. Egyébiránt sereink egy hónapig pi-
henni fognak Kandahárban, 's az idő elég lesz Kabul ellenszegülési vá-
gya megtörésire, főleg miután minden meg fog történni, miből számunk
nagyságát és sereink vitézségét rettegni leend kénytelen. Minden ve-

szélynek azonban még nincs vége. Most következő kérdés kíván érett
megfontolást: nem Perzsia és Oroszország gerjesztik e az afghanisztai
fejdelmeknél azon ellenséges érzeményeket, miket ellenünk mutatnak,
's fogják e őket már most tetteleg is segíteni az elesábitás után? E' kér-
dés fogja meghatározni jövendő állásunkat Afghaniisztában, 's mielőtt ez
békés földoldásra jutna, valóban örülség lenne visszaboesábitni hadser-
günket. A sah mintegy 60 ezer emberrel ujra megjelent Herat előtt. Ha
ez való, ugy egyenes hadüzenetnek kell e lépést tekintenünk Perzsia
részről, 's a sah illy lépést hatalmas szövetségesek bujtogatása és együtt-
munkálása nélkül bizonyosan nem merne tenni. —

(Protestans népgyűlés Manchesterben. Elegy.) Manchesterben sept.
27iken nagy népgyűlést tartottak a protestansok a főbb protestans tár-
sulatok választmányá küldötteinek vezérlete alatt. Mintegy négyezer em-
ber gyült össze a manchesteri színházban, 's köztük legalább 100 lel-
kész. O' Sullivan 3 óráig beszélt a kormány fonakságiról, miket Irland
ellenében elkövete, 's következő végzést hozá indítványba: „Az utóbbi
parliamenti ülések nyilvános rendszabályi világosan kimutatják a kathol.
befolyást a fels. kormánytagjaira. Ez félre nem magyarázható mozgalmat idé-
ze létre a déli lancashirei és cheshirei protestansok közt, olly ezébből,
hogy a mostani vagy akármely leendő kormányt, mely Anglia érdekei
fölött örökösre meghívatnék, meggyőzze, mikép Anglia szilárdul el van
határozva egyházi és polgári intézvényit esonkittatlan föntartani.“ Ez in-
dítványt Parker támogató, 's valamint ezt, ugy több hasonlót is, egy-
hanglag elfogadá a gyűlés. — A keletindiai társulat sept. 25iki gyű-
lésében jelentést tön Poynder a bristoli papság kérelméről a bálványozás
eltörlése iránt Keletindiaiban. Allitása szerint az angol főbb haditísztek el-
hanyagolván köteleességeket, nem követtek el mindent a bálványozási visz-
szaelések korlátozására. Dsaggernatban most is ezeket áldoz fel a vak-
hit neveltséges bálványoknak, 's a benszülöttek többször mondák már:
„Ha az angolok nem ismernék meg bálványink hatalmát, ugy bezáratnák
azok fényes templomait.“ A jelentéstevő a társasági jegyzőkönyvekbe
kiváná iktattatni a bristoli papság kérelmét, mi Fielder ellenzése daczára
is csakugyan megtörtént, ki nem tartá tanácsosnak most izgatni a népet
vallásgyakorlatában, midőn ugy is tetemesül esökkenni kezd a jövedelem
minden ága Indiában. — Sept. 28ikán lordmayort választottak Guildhall-
ban jöv. évre. Az aldermanek választása ¼ órai tanácskozás után Chap-
man Marshall jelöltre esett. — Sussex hg darab idő óta folyvást bete-
ges. — A „Sunday Times“ szerint Viktória királyné összekelése Albert
szász-coburgi hggel már tökéletesen bizonyos 's csupán az idő nincs még
küzve az ünnepeyre; a fiatal hg azonban rövid idő mulva atyjostul Lon-
donba fog érkezni. —

(Vélemény a keleti ügy újabb alakulatról.) London, oct. Isején:
„Ugy látszik, hogy azon alkudozások, melyek ministerségünk és a sz.
pétervári kormány közt legközelebb folytak, a keleti kérdés elöntetése
iránt, valami legyőzhetlen akadályra bukkantak. Az orosz kormány nján-
lati Törökországra és Perzsiára nézve nem foglalnak magokban mást, mint
azon rég ismét igényeket, miket Russzia ázsiai mindenhatósága ügyében
mindenkor tenni szokott, hogy az 1833 óta létező viszonyokat mindinkább
erősítse meg, e viszonyok pedig tetteleg zárják el az európai hatalmak
előtt a legfontosb tengereket, 's azért mostani kiterjedésökben általános
megismerésre soha nem számolhatnak. Nem jósolhatni ugyan előre: vaj-
jon nem fog e Russzia majd engedékenyebbnek mutatkozni az alkudoza-
sok folytában, valamint azt sem határozhatni meg: van e Brunov
titkos utasítási közt talán ollyan is, mely engedélyekre jogosítja őt fel
szükség esetén. Mi azonban tökéletesen jogosítva érezzük magunkat az
orosz minister első fellépte után minden szép reményről lemondani, mit
eddig az orosz és angol politika egymáshoz közelítéséről sokan táplálhatni
vélték. Russzia ugyanis olly nyilatkozványt követel, miszerint azon kezes-
ség, melyet az őt hatalom a török birodalom épségben föntartatásairánt
vállalni szándékozik, legkorlátoztabb jelentőségűnél egyebet ne nyerjen.
E' kezeség ugyanis kizárólag csupán M. Alira vonatkozzék, 's csak el-
lene legyen intézve, a porta épsége pedig az által biztosítottassék, hogy
az európai hatalmak együttmunkálása az alkirályt minden újabb terjeszke-
déstől szigoruan tiltsa el. Igy már most ebből azon igen természetes kér-
dés származik: tehát kizáró joggal birjanak az európai hatalmak, 's ki-
tűnőleg egyik közülök, az ozmanok birodalmában szabad kény szerint in-
tézni az ügyeket 's venni kezelés alá az osztozási vagy hódítási terveket?
Russzia mellőzni fogja e' követelést; de az eddig tapasztalt előzvények
után tökéletesen jogosítva van mindenki illy formán nyilatkozni, ki Rusz-
zia hosszú karjait ismeri 's méltánylani tudja. A' tengeri hatalmak tehát
saját tehetségek szerint leendnek kénytelenek szétvágni a kétes csomót 's
Franciaország és Anglia alkalmasint könnyebben meg tudnak egymással
barátkozni.“ —

(Vélemény a spanyol viszonyokról.) A' M. Chronicle következőleg
nyilatkozik a spanyol viszonyok mostani helyzetéről: „Madridi leveleink
cortes-fölösztatást jóslanak. Ez új jel leend a francia befolyás ármány-
kodásinak a spanyolországi béke legjobb érdekei ellen fölkelésre, mert
eddig is csupán e' káros befolyás lehetlenité a békekötést. A' madridi
kormány terveit nem bírják a közönség helybenhagyását, 's már több
oldalról hangosan nyilatkoztak ellenök. De las Navas gr. indítványt tön
a cortesben azon ministerek halállal büntetésire, kik az alkotmányt meg-
szegik. Véleménye szerint pedig megsértetik az alkotmány, midőn a mi-
nisterek egymásután fölösztatják a cortest 's az adót még is beszédetik
a' nélkül, hogy ideje volt volna a cortesnek a mennyiség - megajánlásra.
A' mostani ministerség, vagy tulajdonkép Alaix tábornok, csupán azért
osztatá föl az előbbi cortest, mivel a mérsékpártiak ellene nyilatkoztak
's hivatalos állását komolyan fenyegették. Az új választások föllengősi
többséget szülének számára; mely azonban szinte nem látszik nyére len-

ri. Valóban nehéz kitalálni, milly szellemű többség lenne tulajdonkép kielégíteni képes Alaix tábornok kívánatit. Ő sem mérsékpárti, sem föllengősdi többséggel nem tud összeférni; azaz: ministersége nem állhat meg a cortes ellenében. Nincs kifogásunk Alaix, a' hadminister, ellen, 's nem is tagadjuk, miszerint összeköttetésinél fogva Esparteroval, valóban nagy befolyást gyakorol; de azt, hogy egy év alatt két cortest osztal föl, csakugyan veszélyesnek véljük mondhatni alkotmányos országra nézve. Az ugynevezett föllengősdi párt annyira mérsékelt elvekkel bír, hogy józanabbakat bármely alkotmánybarát sem kívánhat. Erőszakot vagy tulzást épen nem lobbanthatni a' föllengősdiék szemére. Ha most föl osztalja Alaix tábornok a' cortest, csupán azért, mivel Calatrava arczvonalmit gyűlöli, 's így három hónapi függésbe helyzi a' sok életkérdést, ugy a' föllengősdiék bizonyosan olly elkésztültségbe jövednek, melly mulhatlanul az 1822iki kicsapongásokba taszítandja az országot.

Franciaország.

(Ben Durand meghalt. Elegy.) Sept. 21iki algiri levél szerint az ismért zsidó Ben Durand, ki olly gyakran szolgált mint közbenjáró Franciaország és Abdelkader közt, 's ki ezenkül még Brossard pörében is nevezetessé tevé magát, az emir birtokából visszatértekor a' határszélek közelében szolgáljával együtt iszonyu hasragás közt meghalt. Általános vélemény, hogy mind ketten mérgeknek lettek áldozati; nehéz azonban meghatározni, melly részről jöhet az, mert Abdelkader amyszor használta legnagyobb sikerrel ez ügyes zsidót, hogy életben maradása minden esetre kitérőleg érdekiben fekvék, mert sokszor igen nagy hasznát vevé már 's jövendőre is reménylheté alkudozásokra fordíthatását. Némellyek a' zsidóknak tulajdonítják e' gyilkosságot 's kínesei miatti irigykedésnek vélik azt tulajdoníthatni; a' zsidók ismért gyávasága mellett mindazáltal nem igen adhatni hitelt ez állításnak, 's így ezuttal még minden esetre titokban maradand a' gonosz tett elkövetője. — Bertrand tábornok déli Franciaországból Parisba érkezék. — Los Valles b., ki d. Carlost Angliából kiszökésekor segíté, 's azóta folyvást vagy közvetlenül személye körül tartózkodék, vagy pedig ügyeiben utazott, sept. 27-ikén Parisba érkezék, miután az utolsó puskalövést hallá eldördülni Carlos körében. — Texas republicát megismeré Franciaország, 's az illető oklevelet sept. 25-ikén irá alá Soult tábornagy. — Clauzel tábornagy sept. 24-ikén reggel Toulonba érkezék, honnan Afrikába fog utazni.

(Soult aranygyapjas vitéz.) Spanyolország királynéja Soult tábornagyot aranygyapjas vitézzé nevezé ki, Duchatel belministert pedig III. Károly n. rendjével díszesíté. A' ministerek tehát már most halálul is figyelní tartoznak d. Carlosra, hogy valamikép ne újíthassa meg a' vérengzést Spanyolországban. Egyébiránt a' kényuraság kedvelőji folyvást mindent elkövetnek, hogy don Carlosnak minélelőbb szabad utleveleket szerezhessenek. Carlos már három levelet intéze Bourgesből Lajos Fülöp-hez, mit világos bizonyítványnak tekinthetni arra, hogy valami új terve van készen, annál is inkább, mivel e' leveleiben, minden korábbi követelésiről lemondva, csupán szabadon bocsátást sürget. A' szabadelmü lapok szigorú örökösét ajánlanak a' kormánynak.

(A' baloldali ellenzés két pártra oszlik. A' keleti hajóhad jelen állása.) Paris, oct. 3kán: „Belpolitikánkban két nevezetes jelenet fordult elő. Odilon-Barrot zászlója alatt választásjavítási biztosság alakult, melyet a' baloldali ellenzés dinamikai része kifejezésinek tekinthetni, 's egy másik Laffite, Dupont de l' Eure, Arago és Martin vezérlete alatt, melly a' legszélőbb baloldali képezi. Mindkettő tökéletesen rendezve van és harczkészen áll egymással szemközt. Odilon-Barrot már nyilvánítá is javítási tervének egy részét. Világ 's haszon nem fog hiányozni e' surlódásnál. De vajjon nem lett volna e' célszerűbb, összetett erővel egy zászló alatt haladni? E' megszakadás annál szembeszökőbb, mivel a' mult kampanyítás előtt a' ministerség ellenségei legkülönbözőbb véleményeket magában foglaló általános szövetkezésbe tudtak lépni, míg most, midőn választásjavítás forog szóban, maga a' baloldali ellenzés sem képes egyesülni. Odilon-Barrot és pártja külön nyilatkozványt bocsátanak közre, míg a' legszélőbb baloldal egészen más irányt szándékozik követni 's többi közt azt kívánja, hogy minden nemzetör szavazati joggal legyen ezental fölruházva. Odilon-Barrot ellenben e' jogot csupán a' nemzetóri tiszték számára követeli; továbbá azoknak, kik az eskütti jegyzékbe vannak iratva, minden községtanácsosnak 2 ezernél nagyobb lakosszámmal bíró helységben, minden békebírónak, kereskedési törvényszék tagjának 's a'; a' követkamra pedig O.B. kívánata szerint 509 tagból fogna állani, és minden választó is választatható lenne. — A' Siécle bizonyosnak állítja, mikép a' király a' ministerség sürgető kérelme következtében Baudin alhajóvezért szemelé ki a' keleti hajóhad fővezérségére. Baudin mindazáltal nem igen buzgón nyilvánítá háláját e' kitüntetésért 's csak a' király és Duperré hajóvezér igen sürgető és ismételt unszolásra adá megegyezteté e' hivatal elvállalására, miután a' mexicói fardalmak után teljes joggal követelheté néhány hónapi pihenést. Jól értesültek állítási szerint mindazáltal épen nem pihenési vágyanak tekintendő Baudin habozása; ő ugyanis némi fölvilágításokat kívánt közre bocsátani mexicói magaviseleése iránt, azonban erre nem kaphata szabadságot a' kormánytól. Baudin, ki minden gáncsnál nagy érzékenységet szokott mutatni, boszankodva tűré e' kellemetlen korlátoztatás 's mivel küldetése keletre nemcsak katonai, de egyszersmind diplomatai leend, tehát nem igen leheté kedve azt olly föltétek mellett elfogadni, miket a' xalapai és veraeruzi alkudozások és szerződések ügyében követnie kelle. Pontois nem kapott követi címet. Minden esetre nem tehetni föl a' kormányról, hogy Baudint, miután a' haytí és mexicói igen fontos küldetésben használta őt, most Pontois igazgatósága alá kíváná

helyezni. Tehát Baudin a' hajóhad főparancsnokságával a' konstantinápolyi követi állomást is tetteg elfoglalja? Ezt nem tudhatni, mert szerződése a' ministerséggel nem juttatá köztudomásra; annyit bizonyosnak mondhatni, hogy lobogóját „Souverain“ sorhajón tűzendi föl Baudin. Az összes francia hajóhad 12 sorhajót foglal most magában, mellyek közt három 120 álgys. E' szerint az angolok egy sorhajóval többet bírnak ugyan, de a' francia álgys és katonaság számát alkalmasint nagyobbnek mondhatni. A' Temps, a' főnebbiekkel egészen ellenkezőleg, tökéletesen alaptalannak mondja azon hírt, melly Baudin kineveztetését rebesgeti, 's azt hiszi, hogy Lalande kezeiben maradand a' főparancsnokság.

Törökország.

(A' szultán anyja előnyomulásra szólítja föl M. Alit.) Alexandria sept. 16-ikán: „Minden lépéssel közelebb jutunk a' nagy politikai forduláshoz. M. Ali az egész török birodalmat alá árkolja; eselszövényi minden helyre elhatnak, 's mindenütt vakbuzgalmat hirdetnek izgatóji. A' veszély szerintök rendkívüli és sürgetőbb mint valaha, mert a' keresztény hatalmak elárasztandják keletet, a' tartományokat elfoglalandják 's az izlamot össze fogják zuzni; szükség tehát, hogy minden moszlim azon egyetlen férfihoz forduljon, ki egyedül képes föntartani a' keleti egységet. M. Ali híhetlen munkásságot fejt ki 's mindent elkövet célja elérésire, ügyessége pedig olly nagy illyes eszmékben, hogy a' szerencsés sükert épen nem vonhatni kétségbe. Tegnapelőtt igen nyújtas levelek érkeztek hozzá Chosrew és Halil basáktól. Mindkettő a' török birodalom atyjának nevezi M. Alit 's igen udvarisan kéri a' török hajóhad kiadatását, melly nélkül el van veszve Törökország, mit az alkirály ismért hazafisága nem akarhat előmozdítani; de a' vén róka nem olly könnyen engedi elvágatni farkát, 's jól ismeri a' mesét a' hollóru. Ugyane' levelekke a' szultántól 's anyjától is érkeztek számára titkos iratok, válaszul korábbi leveleire. A' titkos levelekből világosan kitérnek, mikép az egész török birodalom kész mellette nyilatkozni, 's hogy a' gyöngé szultán eselszövé anyja előnyomulását ohajtja Ibrahim basának. M. Ali ennek következtében ma parancsot küldé fiának Konstantinápolyba előnyomulásra. A' kérdés tehát határozottan fog eldöntetni.

(Az európai consulok újabb fölszólítása M. Alihoz.) Konstantinápoly, sept. 18-ikán: „Egyiptusból jelentik, mikép az ottani európai consulok újabb előterjesztést tettek az alkirálynak, mellyben fölszólíták őt őrizkedésre minden erőszakos lépéstül a' porta ellen, egyszersmind gondosan figyelmeztetvén őt azon nagy veszélyre, melly reá háramolhatnék, ha sergei orosz segédsapattal találának összekoocznai Natáliában. Az alkirály mindazáltal nem igen látszik félni az illy ijesztgetésektől, mert mosolygva csupán azt válaszolá az európai consuloknak, hogy ő igen jó moszlim (török) következőleg fatalista, 's e' szerint egészen a' jó ég végzésire bizza sorsát, egyébiránt pedig még mindeddig sem tudja megfogni: miért kívánják őt Chosrew basa miatt fölláldozni? — Az egyiptusi hajó, melly három zenditőt mente meg, szerencsésen kikerülé az európai hajók üldözését és horgonyt vete az alexandriai kikötőben.

(Uj francia consul Belgrádban. Az idegen követek szerencsétlensége Konstantinápolyban.) Sept. 24-iki török határszéli hírek szerint Duclos francia consul parancsot kapott Belgrádból visszatérésre 's utódja, Kodriga, már Zimonyba érkezék. Duclos néhány hónap előtt, midőn Bordeaux hg e' határszéleken utazott, tulzó szolgálati készséggel mint francia királyi hget üdvözlé Henriket, 's még jelentést is tón iránta a' francia követséghez. E' körülményt kapcsolatba hozzák most elhivatásával; lehet azonban, hogy még más események is szolgáltatnak erre okot. — Konstantinápolyban több gyujtogatási gonosz szándéknak jutottak nyomába. — Az őt nagy hatalom ottani képviselőji fölött darab idő óta különös szerencsétlenség látszik uralkodni. A' porosz követ, Königsmark gr., lováról leest 's lábát töré; Ponsonby l., az angol követ, szinte lebukott lováról, de nem sérült meg olly igen veszélyesen. A' francia követ, Roussin hajóvezér, lakása padlatával együtt lezuhant az első emeletről, de szinte nem sérült meg veszélyesen. Stürmer b., cs. kir. internuncius ladikból hullott tengerbe; azonban meghülésen 's ijedségen kívül egyéb kárt nem szenved. Végre Butenieff, az orosz követ, kibukott kocsijából, 's tetemesül megsérült. Nem nevezetes balesetek e' ezek egy két héti rövid időszak alatt? A' Konstantinápolyba érkezett Hafiz basát csakugyan hadi törvényszék elibe szándék állítani. Az egyesült angol-francia hajóhadból 4 hajó a' rhodusi vizeken vitorláz. A' nagyvezér és Halil basa, Resid basa közbenjárultára, ismét kibékültek.

Svédország.

(A' storthing munkálati.) Christiania, sept. 6án: A' storthingot aug. 17-én zárák be; 26 törvényt alkota, mellyek közül némellyek igen fontosak a' nemzetre, mint többi közt az iparüzést, a' főtörvényszékek hatáskörét 's bélyegadóit illető törvények. A' büntető törvénykönyv azonban kir. jóváhagyást nem nyert, holott főleg a' német hírlapok igen kedvezőleg szóltak róla; e' törvénykönyvet már hat év előtt dolgozá ki storthingi biztosság. Az új iparüzési törvény szerint a' czehek eltörlesztvék. E' szerint tehát mindenki lehet kézműves mester, ha polgár 's két hiteles férfi bizonyítványa vagy remekmű által jártasnak bizonyítandja be magát mester-ségben. Ezután nem kérdezik, hol tanult, valamint legénységre sem kívántatnak meg bizonyos évek. — A' jövő storthing számára ismét föntartják az amyszor nagy többséggel félrevertett általános vetot. E' törvényjavaslat számtalan ismétlése, mellyre a' közvélemény megtagadás bélyegét nyomá, nem legjobb hatást szül az országban. A' jövő storthing tárgyai közül figyelemre méltó azon javaslat, miszerint a' kormány tagjai is részt vehessenek a' storthingi tanácskozásokban.